

Vzdělávací program nástavbového oboru * ONKOGYNEKOLOGIE

1	Cíl vzdělávání v nástavbovém oboru	1
2	Minimální požadavky na vzdělávání v nástavbovém oboru	2
2.1	Specializovaný výcvik – v délce minimálně 24 měsíců	2
3	Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností, seznam požadovaných výkonů	3
4	Všeobecné požadavky	6
5	Hodnocení vzdělávání v nástavbovém oboru	6
6	Charakteristika činností, pro které absolvent vzdělávání v nástavbovém oboru získal zvláštní odbornou způsobilost	7
7	Charakteristika akreditovaných pracovišť	7
7.1	Akreditovaná pracoviště (AP)	8
7.2	Vysvětlivky – požadavky na pracoviště	10
8	Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální a technické vybavení pro jejich realizaci	11
8.1	Charakteristika vzdělávacích aktivit	11
9	Doporučená literatura	16

* Certifikovaný kurz (název „nástavbový obor“ vyplývá z legislativní zkratky dle vyhlášky č. 185/2009 Sb., o oborech specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů a oborech certifikovaných kurzů).

1 Cíl vzdělávání v nástavbovém oboru

Cílem vzdělávání v nástavbovém oboru onkogynekologie je připravit lékaře gynekologa se všeobecnou průpravou k samostatné a odborně správně prováděné péči o ženy s přednádorovými stavy a zhoubnými nádory. Zhoubné nádory prsu a gynekologických orgánů představují cca 50% všech zhoubných nádorů žen. Léčba těchto onemocnění je multidisciplinární záležitostí, požaduje dobrou znalost jak diagnostických metod, operačních technik, tak i podrobné znalosti radioterapie, chemoterapie, hormonoterapie, imunologie a genetiky.

2 Minimální požadavky na vzdělávání v nástavbovém oboru

Podmínkou pro zařazení do oboru onkogynekologie je získání specializované způsobilosti v oboru gynekologie a porodnictví.

Vzdělávání se uskutečňuje při výkonu lékařského povolání formou celodenní průpravy v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době podle ustanovení § 83 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání může probíhat jako rozvolněná příprava, to je při nižším rozsahu, než je stanovená týdenní pracovní doba. V tomto případě celková délka, úroveň a kvalita nesmí být nižší než v případě celodenní průpravy.

Celková délka přípravy v oboru onkogynekologie je v minimální délce 24 měsíců, z toho

2.1 Specializovaný výcvik – v délce minimálně 24 měsíců

Část I.

a) povinná praxe

Akreditované pracoviště		Počet měsíců
onkogynekologie ^{1), 2)}		24
z toho	onkogynekologie ¹⁾ – lůžkové pracoviště s akreditací I. typu s akreditací ČGPS	21
	onkogynekologie ²⁾ – lůžkové pracoviště s akreditací II. typu s akreditací EBCOG-ESGO (akreditace Evropskou Společností Gynekologické Onkologie)	3

b) doporučená doplňková praxe

Akreditované pracoviště		Počet měsíců
radiační onkologie ^{3), 4)} – oddělení poskytující kurativní radioterapii včetně brachyterapie		2
chirurgie ^{3), 5)} – se zaměřením na břišní chirurgii a urologii		2

Výcvik probíhá na akreditovaných pracovištích, která disponují náležitým personálním a přístrojovým vybavením a zázemím pro školence. Doplňková praxe probíhá na příslušných pracovištích téže nebo jiné nemocnice, která získala akreditaci.

Část II.**c) účast na vzdělávacích aktivitách – povinná**

Kurzy, semináře	Počet dní
kurz Lékařská první pomoc ⁶⁾	3
kurz Základy lékařské etiky, komunikace, managementu a legislativy ⁶⁾	2
kurz Prevence škodlivého užívání návykových látek a léčba závislostí ⁶⁾	1
kurz Radiační ochrana ⁷⁾	1
vzdělávací aktivity onkogynekologických center	4

Pokud žkolenee absoluuje tytéž kurzy v rámci jiného vzdělávacího programu v době ne delší než 5 let, nemusí je absolvovat a započítají se.

d) účast na vzdělávacích aktivitách – doporučená

Kurzy, semináře	Délka trvání
další doškolovací akce pořádané ESGO nebo Onkogynekologickou sekcí České gynekologickoporodnické společnosti (dále jen „ČGPS“) nebo Českou lékařskou komorou (dále jen „ČLK“).	v rozsahu min. 30 hod.

3 Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností, seznam požadovaných výkonů

Nedílnou součástí vzdělávacího programu je vedení záznamu o provedených výkonech (logbook) a průkazu odbornosti lékaře (odborný index). Potvrzené výkony musí být doložitelné ve zdravotnické dokumentaci. Počet výkonů uvedený v logbooku je stanoven jako minimální. Předpokládá se absolvování nebo asistence u takového počtu výkonů, aby žkolenee zvládl danou problematiku jak po teoretické, tak i po praktické stránce.

Teoretické znalosti

Zlepšit péči o pacienty s gynekologickým zhoubným nádorem ve spolupráci s ostatními subjekty poskytujícími komplexní onkologickou péči.

- Znalost: základní znalosti všech témat a problematiky běžně užívaných v praxi onkogynekologa.
- Detailní znalost: porozumět důležitým aspektům, které komplexně znají specialisté jiných oborů, například lékařská genetika.
- Komplexní znalost: komplexní porozumění problematiky, která je důležitá pro klinickou praxi onkogynekologa.

Základní vědy

Anatomie	<ul style="list-style-type: none"> • Komplexní znalost regionální anatomie pánve, břicha, hrudníku, prsou, stehna, endokrinních žláz, speciálně ve vztahu k chirurgickým výkonům prováděným gynekologickým onkologem. • Detailní znalosti základní anatomie a histologie orgánů pánve a dutiny břišní a prsu. • Znalost buněčné struktury.
Onkologie	<ul style="list-style-type: none"> • Komplexní znalost kancerogeneze, mechanismu invaze a metastázování. • Detailní znalost buněčné a molekulární biologie.
Genetika	<ul style="list-style-type: none"> • Detailní znalost genetiky nádorového bujení včetně dědičných rizikových faktorů.
Patologie	<ul style="list-style-type: none"> • Detailní znalost cytologie a histopatologie prekanceróz a gynekologických a prsních zhoubných nádorů.
Statistika a epidemiologie	<ul style="list-style-type: none"> • Znalost statistické analýzy a sběru dat v onkogynekologii. • Znalost návržení a interpretace klinických studií. • Detailní znalost rizikových faktorů souvisejících s onkogynekologií.
Mikrobiologie	<ul style="list-style-type: none"> • Komplexní znalost úlohy infekčních agens v kancerogenezi.
Biochemie	<ul style="list-style-type: none"> • Detailní znalost nutričních faktorů ve vztahu k onkogynekologii.
Biofyzika	<ul style="list-style-type: none"> • Znalost fyzikálních principů a biologického efektu zobrazovacích metod a dále tepla, světla, zvuku a elektromagnetických vln a jejich vlivu na organismus.
Imunologie	<ul style="list-style-type: none"> • Znalost imunitních mechanismů hrajících roli v kancerogenezi.
Farmakologie	<ul style="list-style-type: none"> • Komplexní znalost vlastností, farmakodynamiky, účinku, interakce a rizik farmakologických prostředků užívaných v onkogynekologii.

Klinické vědy

Onkogynekologie	<ul style="list-style-type: none"> • Komplexní znalost epidemiologie, etiologie, prevence, screeningu, diagnostických metod, prognostických faktorů a stagingu gynekologických nádorů, jejich management včetně primární a sekundární prevence.
Zhoubné nádory prsu	<ul style="list-style-type: none"> • Komplexní znalost epidemiologie, etiologie, prevence, screeningu, diagnostických metod, prognostických faktorů a stagingu nádorů prsu, jejich management včetně primární a sekundární prevence.
Radiologie a zobrazovací metody	<ul style="list-style-type: none"> • Detailní znalost všech zobrazovacích metod včetně computerové tomografie, ultrazvuku, magnetické rezonance, PET-CT – užívaných v onkogynekologii, jejich indikace a interpretace.
Chirurgická léčba	<ul style="list-style-type: none"> • Komplexní znalost a dovednost operačních technik užívaných v onkogynekologii a chirurgii prsu. • Komplexní znalost chirurgických komplikací v onkogynekologii a pooperační péči. • Znalost technik a komplikací v anestezii a intenzivní a resuscitační péči. • Komplexní znalost a zkušenost s předoperační péčí chirurgických pacientů.
Klinická onkologie	<ul style="list-style-type: none"> • Komplexní znalost a zkušenosti s užitím chemoterapie, hormonoterapie, imunoterapie a genetické terapie v onkogynekologii. • Detailní znalost příčin a managementu (včetně chirurgického) nádorové bolesti. • Detailní znalost podpůrné léčby.
Radiační onkologie	<ul style="list-style-type: none"> • Detailní znalost radioterapie v onkogynekologii.
Psychologie, etika, právo	<ul style="list-style-type: none"> • Komplexní znalosti a zkušenosti s psychologickou přípravou a vedením pacientů s gynekologickým zhoubným nádorem nebo nádorem prsu a jejich příbuznými včetně principů a managementu sexuální dysfunkce. • Komplexní znalost etických norem týkajících se léčby gynekologických zhoubných onemocnění. • Komplexní znalost právních předpisů platných ve zdravotnictví obecných i specifických pro obor gynekologie a porodnictví, klinická onkologie a radiační onkologie. • Znalost systému zdravotní péče a financování zdravotnictví v našich podmínkách, srovnání s členskými zeměmi EU.
Paliativní a terminální péče	<ul style="list-style-type: none"> • Komplexní znalosti a zkušenosti v paliativní léčbě, managementu terminální péče o pacienty s gynekologickým zhoubným nádorem nebo nádorem prsu.

Praktické dovednosti**Minimální počty výkonů**

Výkon	Počet
Pánevní lymfadenektomie laparotomická (+- hysterektomie)	20
Pánevní lymfadenektomie laparoskopická (+- hysterektomie)	10
Radikální hysterektomie	15
Cytoreduktivní operace ovariálního karcinomu	15
Paraaortální lymfadenektomie	5
Radikální, konzervativní operace vulvy	8
Operace prsu pro karcinom	10

Seznam, výčet asistencí a částečně samostatně provedených výkonů

Výkon	Počet
Resekce střeva	5
Exenterace	5
Ošetření poranění ureteru (reimplantace)	5
Parciální, totální kolpektomie	2

4 Všeobecné požadavky

Absolvent nástavbového oboru:

- má znalosti základních právních předpisů platných ve zdravotnictví, systému zdravotní péče a posudkového lékařství,
- má schopnost týmové práce, hodnocení vlastních schopností a je ochotný převzít zodpovědnost,

Dále jsou všeobecné požadavky definovány v základním oboru gynekologie a porodnictví a jejich splnění a znalost je nezbytnou podmínkou úspěšného ukončení přípravy.

5 Hodnocení vzdělávání v nástavbovém oboru

Vzdělávání probíhá pod vedením přiděleného školitele na akreditovaném pracovišti.

- a) Sebehodnocení
  - školeneц je povinen zaznamenávat do logbooku míru dovedností při vykonávání předepsaných úkonů dle svého úsudku, zaznamenává též názory na spolupráci a vztahy se školitelem.
- b) Průběžné hodnocení školitelem
  - školitel je povinen zaznamenávat do logbooku v pravidelných šestiměsíčních intervalech své hodnocení školence při vykonávání předepsaných úkonů. Součástí hodnocení je i přístup školence k pacientům a spolupracovníkům.

- c) Předpoklad přístupu k závěrečné zkoušce
  - absolvování požadované praxe potvrzené všemi školiteli se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí,
  - předložení potvrzení o provedených kompletních výkonech v logbooku,
  - potvrzení o absolvování kurzů, vědeckých a vzdělávacích akcí (viz tab. Část II.).
- d) Vlastní závěrečná zkouška
  - písemný test,
  - 3 odborné otázky z oboru onkogynekologie,
  - obhajoba – diskuse nad publikovanou prací.

6 Charakteristika činností, pro které absolvent vzdělávání v nástavbovém oboru získal zvláštní odbornou způsobilost

Absolvováním nástavbového oboru zdravotničtí pracovníci získávají zvláštní odbornou způsobilost pro vymezené činnosti, které prohlubují získanou specializovanou způsobilost.

Specializace v oboru onkogynekologie opravňuje:

- ke konzultační činnosti a účasti na komplexním managementu pacientů s gynekologickým nebo prsním zhoubným nádorem,
- řídit medikamentózní nebo chirurgickou léčbu pacientů s gynekologickým nebo prsním zhoubným nádorem včetně komplexní chirurgie pánve a břišní dutiny,
- provádět onkogynekologickou praxi v komplexně vybaveném zařízení, které umožňuje komplexní management nádorových onemocnění včetně screeningu, diagnózy, léčebných postupů a follow up.

7 Charakteristika akreditovaných pracovišť

Pracoviště zajišťující výuku školenců musí být akreditováno (ustanovení §15 odst. 1 zákona č. 95/2004 Sb.). Pracoviště musí zajistit školenci absolvování vzdělávacího programu. K tomu slouží řádné a plné zapojení školence do práce včetně účasti na ústavních pohotovostních ústavních službách a dále umožnění studia a pobytu na jiném akreditovaném pracovišti poskytujícím část přípravy, která není dostupná na vlastním pracovišti. Vzhledem k rozdílnému rozsahu poskytované odborné péče a výuky se rozlišují následující typy pracovišť. Minimální kritéria akreditovaného pracoviště jsou dána splněním odborných, provozních, technických a personálních předpokladů.

Nedílnou součástí žádosti o udělení akreditace je plán přípravy školence.

7.1 Akreditovaná pracoviště (AP)

7.1.2 Akreditované pracoviště I. typu s akreditací ČPGS – lůžkové pracoviště

Personální požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Školitel má nejvyšší vzdělání v oboru gynekologie a porodnictví nebo specializovanou způsobilost v oboru gynekologie a porodnictví a nejméně 10 let výkonu povolání lékaře v oboru onkogynekologie nebo má osvědčení o splnění požadavků vzdělávacího programu onkogynekologie nebo zvláštní odbornou způsobilost v oboru onkogynekologie, z toho alespoň 5 let od získání zvláštní odborné způsobilosti v oboru onkogynekologie a s minimálním úvazkem 0,5. • Poměr školitel/školeneček – 1:1-2. • Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci pracoviště profesním životopisem a přehledem svých odborných a pedagogických aktivit v posledních 5 letech. • Spolu se žádostí je nutno předložit plán plnění povinností stanovených vzdělávacím programem. Pokud pracoviště zajišťuje více než jednu část, vždy výukový plán předkládá.
Materiální a technické vybavení	<ul style="list-style-type: none"> • Vybavení pro komplexní onkogynekologickou diagnostiku a chirurgické vybavení pro laparotomickou a laparoskopickou operační léčbu. • Přístup k odborné literatuře, včetně el. databází (zajištění vlastními prostředky nebo ve smluvním zařízení).
Organizační a provozní požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Onkogynekologické centrum I. typu s akreditací ČGPS.

7.1.3 Akreditované pracoviště II. typu s akreditací EBCOG – ESGO – lůžkové pracoviště

<p>Personální požadavky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedoucí AP má nejvyšší vzdělání v oboru gynekologie a porodnictví nebo specializovanou způsobilost v oboru gynekologie a porodnictví a 10 let výkonu povolání lékaře v oboru onkogynekologie nebo má osvědčení o splnění požadavků vzdělávacího programu onkogynekologie nebo zvláštní odbornou způsobilost v oboru onkogynekologie, z toho alespoň 5 let od získání zvláštní odborné způsobilosti v oboru onkogynekologie. • Školitel má nejvyšší vzdělání v oboru gynekologie a porodnictví nebo specializovanou způsobilost v oboru gynekologie a porodnictví a nejméně 10 let výkonu povolání lékaře v oboru onkogynekologie nebo zvláštní odbornou způsobilost v oboru onkogynekologie, z toho alespoň 5 let od získání zvláštní odborné způsobilosti v oboru onkogynekologie a s minimálním úvazkem 0,5. • Poměr školitel/školeneček – 1:1-2. • Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci pracoviště profesním životopisem a přehledem svých odborných a pedagogických aktivit v posledních 5 letech. • Spolu se žádostí je nutno předložit plán plnění povinností stanovených vzdělávacím programem. Pokud pracoviště zajišťuje více než jednu část, vždy výukový plán předkládá.
<p>Materiální a technické vybavení</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vybavení pro komplexní onkogynekologickou diagnostiku, chirurgické vybavení pro laparotomickou a laparoskopickou operační léčbu.
<p>Organizační a provozní požadavky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Onkogynekologické centrum II. typu s akreditací EBCOG – ESGO.
<p>Vědecko-výzkumná činnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> • AP rozvíjí výzkumnou činnost, jeho pracovníci publikují odborná sdělení v domácích i zahraničních časopisech a podílejí se na řešení výzkumných úkolů. Školeneček by se měl seznámit během své přípravy se zásadami vědecké práce, měl by mít možnost seznámit se s výzkumnou činností pracoviště, případně se i na ní podílet. • Přístup k odborné literatuře, včetně el. databází (zajištění vlastními prostředky nebo ve smluvním zařízení).

7.2 Vysvětlivky – požadavky na pracoviště

- 1) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem nástavbového oboru onkogynekologie, a to v části „akreditované pracoviště I. typu“.
- 2) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem nástavbového oboru onkogynekologie, a to v části „akreditované pracoviště II. typu“.
- 3) Pracoviště je akreditováno pro společné stáže vzdělávacího programu tohoto i jiného oboru v rámci vlastního zdravotnického zařízení nebo smluvního zařízení.
- 4) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem radiační onkologie, a to v části „akreditované pracoviště“.
- 5) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem chirurgie, to v části „akreditované pracoviště I. nebo II. typu“.
- 6) ... v jakémkoliv vzdělávacím programu.
- 7) ... absolvování se týká lékařů, kteří při výkonu povolání pacientům pouze indikují lékařské ozáření, tzn. nejsou radiačními pracovníky, resp. aplikujícími odborníky a nemají zvláštní odbornou způsobilost podle zákona č. 18/1997 Sb., „atomový zákon“, ve znění pozdějších předpisů.

8 Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální a technické vybavení pro jejich realizaci

8.1 Charakteristika vzdělávacích aktivit

8.1.1 Program kurzu Lékařská první pomoc

Předmět	Minimální počet hodin
Náhlá zástava krevního oběhu, incidence, diagnóza, základní a rozšířená neodkladná resuscitace včetně defibrilace (Basic Life Support a Advanced Cardiac Life Support).	2
Bezvědomí nejasného původu, křeče, synkopa; náhlé cévní mozkové příhody, diagnostické postupy, terapeutické okno, trombolýza systémová, intraarteriální.	2
Dušnost, hlavní příčiny: respirační etiologie – astma bronchiale, status astmaticus, inhalační trauma atd., kardiovaskulární etiologie – kardiální selhávání, astma cardiale, edém plic, embolie plicnice, zvláštní stavy: tonutí a utonutí, strangulace atd., diagnóza, dif. dg., terapeutické postupy, principy umělé plicní ventilace.	2
Bolesti na hrudi, akutní koronární syndrom, principy a indikace trombolýzy, PTCA (Percutaneous Transluminal Coronary Angioplasty), závažné dysrytmie a terapeutické přístupy.	2
Traumatologie – těžké úrazy, úraz hlavy, páteře, hrudníku, dutiny břišní, končetin, polytrauma, poranění el. proudem, termická poranění, hlavní zásady ATLS (Advanced Trauma Life Support).	2
Šok, diagnóza, klasifikace, příčiny, terapeutické přístupy.	1
Hromadný výskyt raněných, hlavní zásady BATLS (Battlefield Advanced Trauma Life Support).	1
Integrovaný záchranný systém a krizová logistika.	1
Zvláštnosti urgentních stavů u dětí.	2
Extramurální porod, péče o novorozence a matku, gynekologické akutní stavy.	1
Praktická výuka.	4
Ověření znalostí testem.	

Personální a technické zabezpečení kurzu Lékařská první pomoc**Personální zabezpečení**

- Lékaři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru urgentní medicína a praxí nejméně 5 let v oboru, případně se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.
- Garant kurzu má nejvyšší vzdělání v oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace.
- Účastníci kurzu obdrží současně s pozvánkou do kurzu na CD učební texty Lékařská první pomoc k seznámení s tématy, což umožní ve stanovené době probrat tak rozsáhlou a náročnou problematiku.

Technické zabezpečení

- Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením.
- Učebna pro praktickou výuku s vybavením: manekýn (dospělý, dětský a novorozenec) umožňující praktický nácvik základní i rozšířené neodkladné resuscitace se simultánním záznamem sledovaných vitálních funkcí (zejména respiračních a oběhových) k objektivizaci účinnosti prováděné resuscitace a možností uložení sledovaných dat do PC a závěrečné vyhodnocení.
Model musí umožnit nácvik:
  - zajištění průchodnosti dýchacích cest pomocí vzduchovodů, Combi-tubusu, laryngeálního tubusu, laryngeální masky (včetně intubační) a různými technikami tracheální intubace,
  - umělé plicní ventilace z plic do plic ústy, přes masku, ručním dýchacím přístrojem/transportním ventilátorem,
  - nácvik intubace dětí/novorozenců a umělou plicní ventilaci,
  - zajištění průchodnosti dýchacích cest koniopunkcí, minitracheotomií (krikotomií),
  - punkci pneumotoraxu,
  - zajištění vstupu do krevního řečiště – punkci a kanylaci periferní žíly, centrální žíly (subclavia, jugularis int.), v. femoralis a různé techniky intraoseálního přístupu,
  - diagnostiky simulovaných poruch rytmu na kardioskopu a volbu farmako- a elektroimpulzoterapie.
- Počítačová učebna pro závěrečné testování znalostí. Pro objektivní hodnocení je nezbytné pracovat alespoň s ověřeným kvazistandardizovaným testem.

8.1.2 Program kurzu Základy lékařské etiky, komunikace, managementu a legislativy

Předmět	Minimální počet hodin
Lékařská etika (etické kodexy, etické chování zdravotníků). Práva a povinnosti pacientů, informovaný souhlas. Eutanázie aj.	3
Komunikace s problémovým pacientem.	4
Organizace a řízení zdravotnictví, financování zdravotní péče.	8,5
Informace o základních zákonných a prováděcích předpisech ve zdravotnictví.	1
Systém všeobecného zdravotního pojištění. Vztah lékař (zdravotnické zařízení) a pojišťovny.	1
Druhy, formy a právní postavení zdravotnických zařízení.	1
Základy kvality péče a bezpečí.	1
Personální řízení (Zákoník práce, komunikace s ekonomickými institucemi – daňové přiznání, evidence majetku, finanční toky).	2
Povinnosti zdravotnických pracovníků, práva a povinnosti, vedení a nakládání se zdravotnickou dokumentací, zejména postup lege artis, mlčenlivost.	1,5
Právní odpovědnost ve zdravotnictví.	1
Nemocenské a důchodové pojištění.	0,5
Celkem	16

Personální a technické zabezpečení kurzu Základy lékařské etiky, komunikace, managementu a legislativy

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektoři se znalostí zdravotnického práva a veřejného zdravotnictví, zejména osoby s právnickým vzděláním a profesní zkušeností v oblasti zdravotnického práva v délce alespoň 5 let. • Součástí lektorského týmu mohou být i další osoby, zejména osoby, které mají praxi v oblasti řízení ve zdravotnictví nejméně 5 let, dále studovali management, ať již na vysoké škole nebo v MBA programu, popřípadě obdobných oborů vysokých škol či celoživotního vzdělávání.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů Základy zdravotnické legislativy, event. jiné.

8.1.3 Program kurzu Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí

Předmět	Minimální počet hodin
Škodlivé užívání NL a závislostí na NL v ČR.	1
Přehled NL zneužívaných v ČR a jejich vlastností.	1
Zdravotní aspekty škodlivého užívání NL a závislostí na NL.	1
Problematika škodlivého užívání NL a závislostí na NL ve specifických podmínkách jednotlivých lékařských oborů, možnosti prevence.	2
Přehled specifických léčebných modalit pro osoby škodlivě užívající NL a závislé.	1
Právní aspekty související se zneužíváním NL a závislostmi na NL.	1
Závěr kurzu, diskuse.	1
Celkem	8

Personální a technické zabezpečení kurzu Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru návykové nemoci a praxí nejméně 5 let v oboru, případně se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením.

8.1.4 Program kurzu Radiační ochrana

Předmět	Minimální počet hodin
a) Účinky ionizujícího záření na živé systémy, charakter deterministických a stochastických účinků. Veličiny a jednotky používané pro potřeby radiační ochrany.	1
b) Systém radiační ochrany, aplikace základních principů radiační ochrany do soudobé koncepce a legislativy EU a ČR.	1
c) Radiační zátěž obyvatel z různých zdrojů ionizujícího záření. Specifický charakter lékařského ozáření, velikosti dávek pacientům pro typické radiologické postupy.	1
d) Úloha lékařů indikujících vyšetření nebo léčbu s využitím zdrojů ionizujícího záření – význam indikačních kritérií (Věstník MZ ČR č. 11/03).	1
e) Zásady pro uplatňování požadavků radiační ochrany pacientů při provádění a řízení zdravotnických výkonů s použitím zdrojů ionizujícího záření – optimalizace radiační ochrany při lékařském ozáření (diagnostické referenční úrovně, princip ALARA „As Low As Reasonably Achievable“).	1
f) Praktické metody ochrany radiačních a ostatních pracovníků, ostatních pacientů a obyvatel při využívání zdrojů ionizujícího záření ve zdravotnickém zařízení (kontrolované a sledované pásmo, systém monitorování, vedení dokumentace, program zabezpečování jakosti).	1
g) Odpovědnost za zajištění požadavků radiační ochrany při využívání zdrojů ionizujícího záření v lékařství: úloha indikujícího lékaře, aplikujícího odborníka, radiologického fyzika. Význam soustavného dohledu dohlížející osobou a osobou s přímou odpovědností.	1
h) Pracovní-lékařská péče o radiační pracovníky. Lékařská pomoc lidem ozářeným v důsledku radiační nehody.	1
Celkem	8

Personální a technické zabezpečení kurzu Radiační ochrana

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektoři se specializovanou způsobilostí v oboru radiologie a zobrazovací metody, specializací v oboru radiologický fyzik, případně se specializací v radiační ochraně (Státní ústav radiační ochrany (dále jen „SÚRO“), Státní úřad pro jadernou bezpečnost (dále jen „SÚJB“)) pro předměty v bodech a), b), c), e), f) a g). • Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru radiologie a zobrazovací metody, neuroradiologie a dětská radiologie pro předmět v bodě d). • Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru pracovní lékařství, radiologie a zobrazovací metody, případně se specializací v radiační ochraně (SÚRO, SÚJB) pro předmět v bodě h).
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí výukových materiálů.

9 Doporučená literatura

Doporučená literatura

BEREK, J.S., HACKER, N.F. *Practical Gynecologic Oncology*. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, 2000. 937 s. ISBN 0683307193.

CIBULA, D., PETRUŽELKA, L., aj. *Onkogynekologie*. Praha: Grada, 2009. 614 s. ISBN 978-80-247-2665-6.

EIFEL, P.J., LEVENBACK, C. *Cancer of the Female Lower Genital Tract*. Hamilton, Ont. London: BC Decker, 2001. 308 s. Atlas of Clinical Oncology. ISBN 1550091077.

GERHENSON, D.M., et al. *Gynecologic Cancer – Controversies in Management*. Philadelphia: Elsevier Churchill Livingstone, 2004. 1001 s. ISBN 044307142X.

KURMAN, R.J. *Blaustein's Pathology of the Female Genital Tract*. New York: Springer, 2002. 1391 s. ISBN 0387 952 039.

LEVENBACK, C., VAN DER ZEE, A.G., COLEMAN, R.L. *Clinical Lymphatic Mapping in Gynecologic Cancers*. London: Taylor & Francis Group, 2004. 195 s. ISBN 1841842761.

LEVINE, D.A., BARAKAT, R.R., HOSKINS W.J. *Atlas of Procedures in Gynecologic Oncology*. London, Martin Dunitz; Taylor & Francis Group, 2003. 279 s. ISBN 1-84184-196-X.

LUESLEY, D.M. *Cancer and Pre-cancer of the Vulva*. London New York: Arnold: Oxford University Press, 2000. 214 s. ISBN 0340742100.

LUESLEY, D.M., LAWTON, F.G., BERCHUCK, A. *Uterine Cancer*. New York, Taylor & Francis Group, 2006. 297 s. ISBN 084936292X.

OZOLS, R.F. *Ovarian Cancer*. Hamilton, Ont. London: BC Decker, 2003. 246 s. Atlas of Clinical Oncology. ISBN 1550090968.

TAVASSOLI, F.A., DEVILLEE, P. *Patology & Genetics of tumours of the Breast and Female Genital Organs*. Lyon Oxford: International Agency of Research on Cancer, 2003. 432 s. ISBN 9283224121.